

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Finanssikriisin pitkä jälki ja Suomi

Pääjohtaja
Erkki Liikanen

20.5.2011

Finanssikriisistä velkakriisiin

Velkaantuminen, kiinteistöjen hintojen nousu

Hintakupla puhkeaa, luottotappiot kasvavat, taantuma alkaa

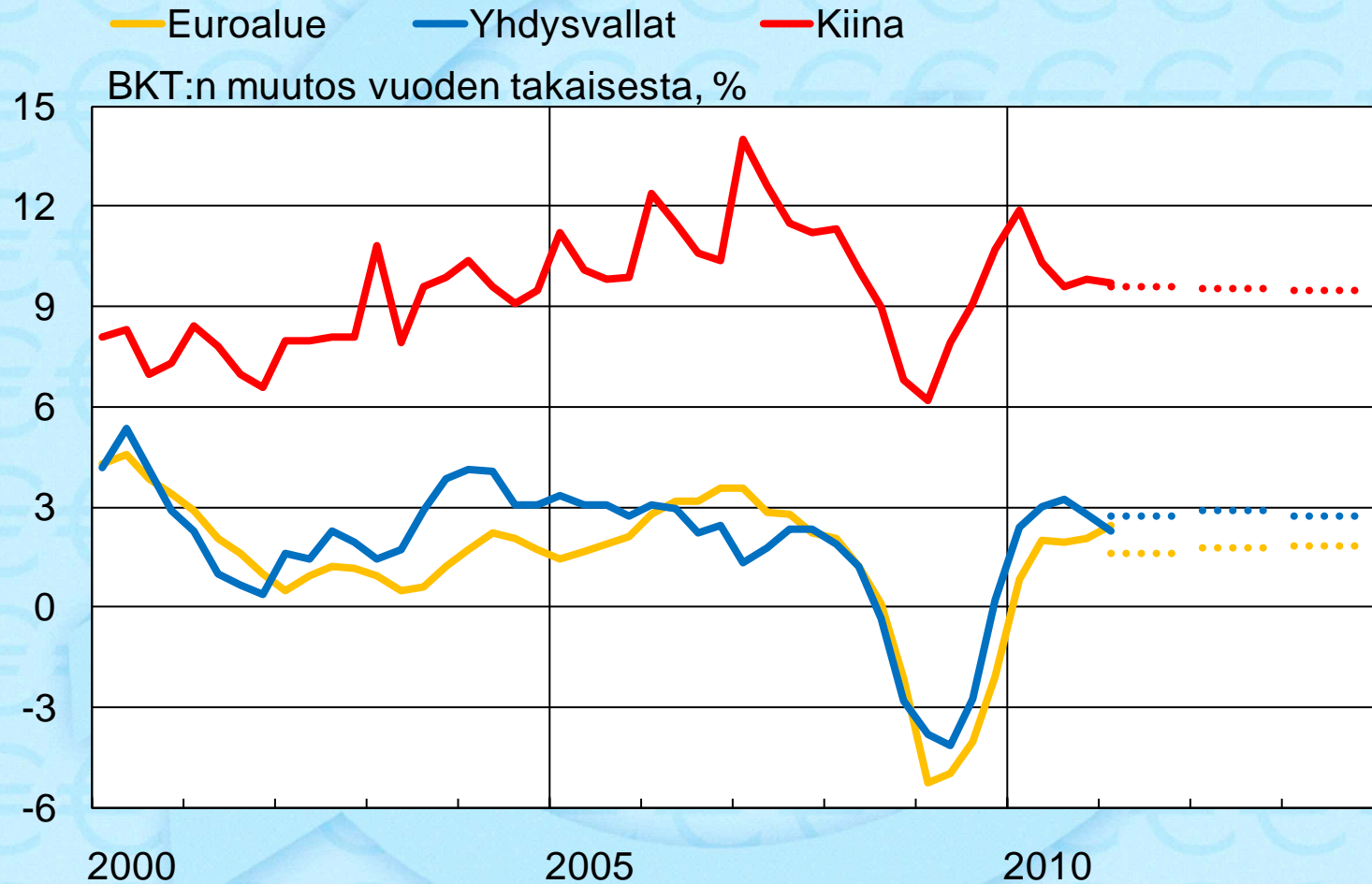
Pankkikriisi

Luotonanto tyrehtyy, verotulot vähenevät, taantuma syvenee

Julkisen talouden velkakriisi

Maailmantalous elpyy nousevien talouksien johdolla

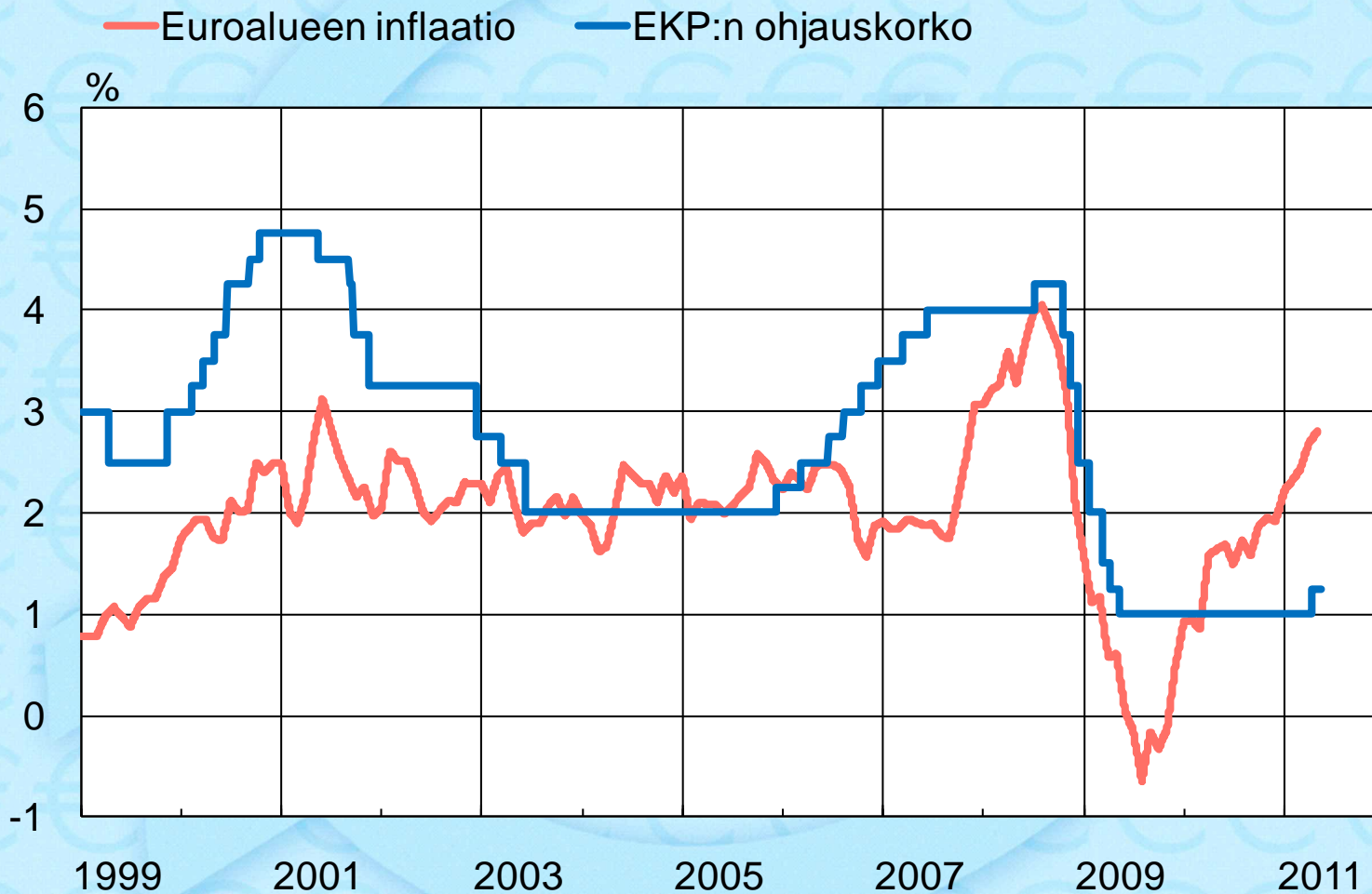

Lähteet: EKP, US Bureau of Economic Analysis, Bloomberg ja IMF.

Ennuste: IMF, huhtikuu 2011.

23396 @Chart7

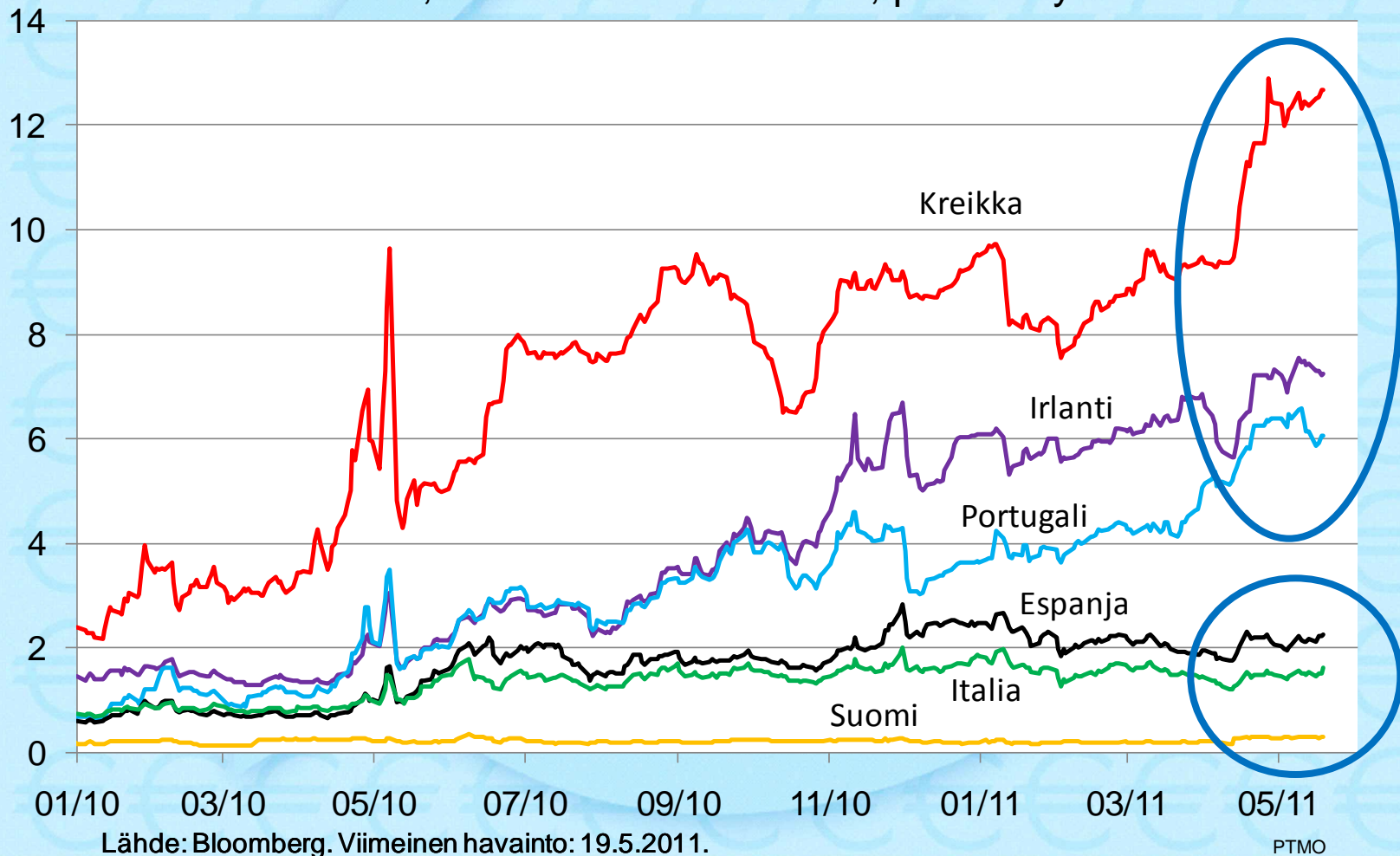
Raaka-aineiden hinnat kiihdyttäneet inflaatiota

Lähteet: EKP ja Bloomberg.
23396 @Chart8

Euroalueen velkakriisi jatkuu

Korkoero Saksaan, 10 vuoden valtionlainat, prosenttiyksikköä

Euroopan velkaongelmien hallinta: julkisen talouden perusylijäämä välttämätön

- ◆ ***Julkisen talouden sopeuttaminen ongelmamaissa on väistämätöntä, perusylijäämä on välttämätön***
 - Tämän vaikean prosessin tukeminen on ensiarvoisen tärkeää
 - Tukirahoitus tiukasti ehdollista ohjelman toteuttamiselle
- ◆ ***Koko Euroopalla (ja maailmantaloudella) ja kaikilla euroalueen mailla on paljon hävittävänä, jos euroalueen maiden yhteistyö velkaongelmien hallitsemisessa kariutuu***
- ◆ ***Kriisin opetus: Vakaa kehitys edellyttää***
 1. *Julkisen velan hallintaa*
 2. *Kokonaistaloudellisen kehityksen tasapainoa*
- ***Hankkeet makrotaloudellisen koordinaation kehittämisestä***

Rahoitusjärjestelmän tila

- ◆ ***Suomessa tila on vakaa ja uhat pääosin ulkomaisia***
- ◆ ***Euroopassa tila on kahtiajakautunut ja yhä hauras***
- ◆ ***Johtopäätös kriisistä: Eurooppalaisten stressitestien pohjalta tehtävä nopeat toimenpiteet***
 - ***Heikkojen mutta elinkelpoisten pankkien pääomia vahvistettava ensisijaisesti yksityisen sektorin ratkaisuin***
 - ***Pankkituen on oltava läpinäkyvää ja vastikkeellista***
 - ***Jos pääomituksiin on turvauduttava julkisin varoin, niin vastineeksi omistusta valtiolle***

Makrovakausvalvonnan järjestäminen Suomessa

- ◆ **Johtopäätös kriisistä: Keskityttävä myös järjestelmäriskeihin**
 - Tyypillinen järjestelmäriski: luotonannon liiallinen kasvu ja kriteereiden höltyminen noususuhdanteessa, seurauksena ylivelkaantuminen
- ◆ ***Makrovakauden valvonnasta EU-tasolla vastaa EKP:n yhteyteen perustettu Euroopan järjestelmäriskikomitea (ESRB)***
- ◆ ***Myös Suomessa tarvitaan viranomaisille toimintavaltuudet nk. makrovakausvälineiden käyttöön***
 - Esimerkkejä: ylimääräiset pääomavaatimukset, katto asuntoluoton määrälle suhteessa asunnon arvoon

Kaksi vaihtoehtoa

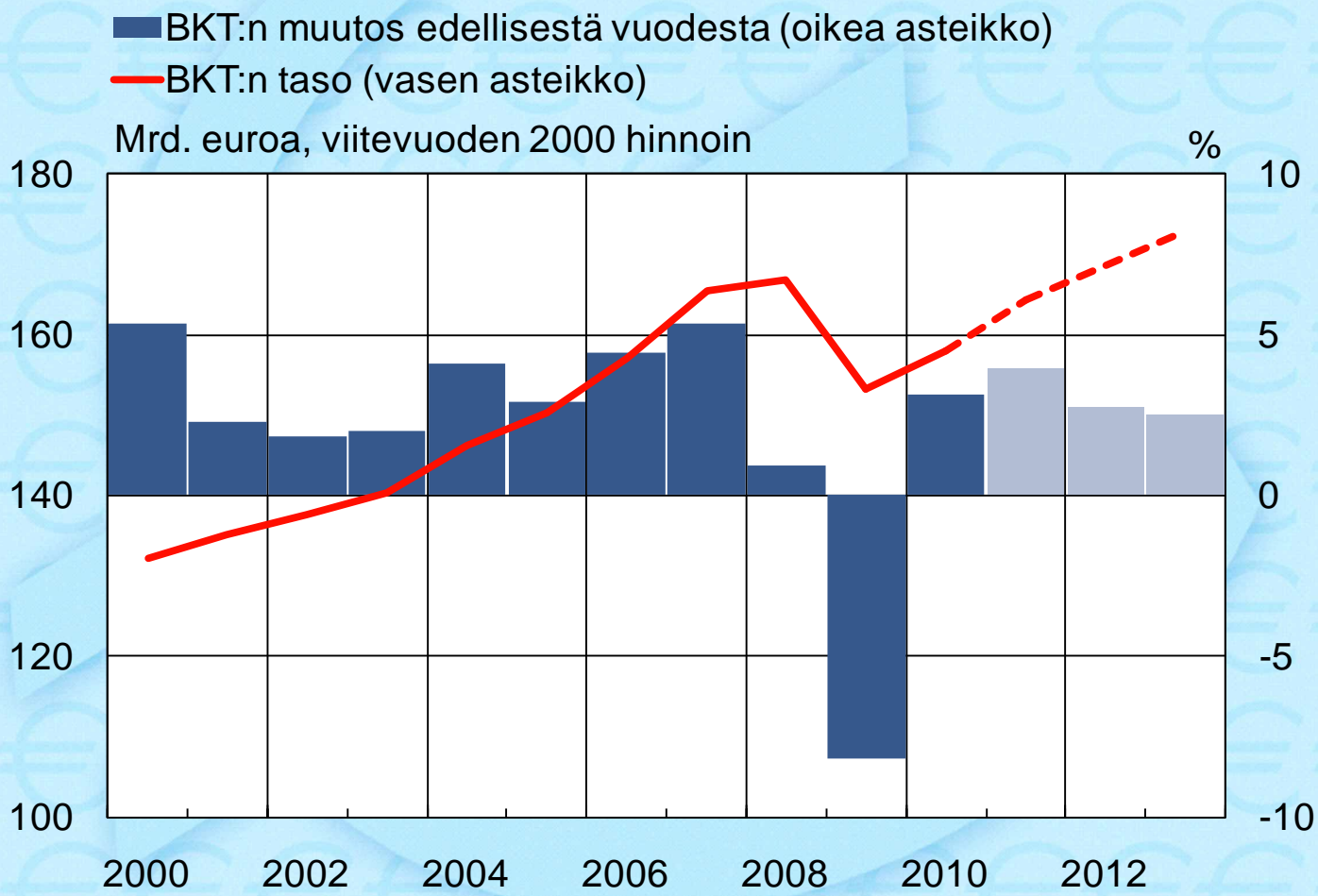
A) Nykyisten toimivien viranomaisten pohjalle

- Toimintavaltuuksia täsmentämällä ja lisäämällä
- SP:llä on tehtävä antaa suosituksia makrovakaussäätövälineiden käyttöön, VM:lle myös vastaava oikeus
- Fiva on toimeenpanija ja sen johtokunta päätöksentekijä
- Nopeasti toteutettavissa

B) Kokonaan uusi institutionaalinen järjestelmä

- Kansainvälisen kehityksen huomiointi
- Aikaa vaativa prosessi

Suomen BKT saavuttaa taantumaa edeltäneen tason vasta 2012

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

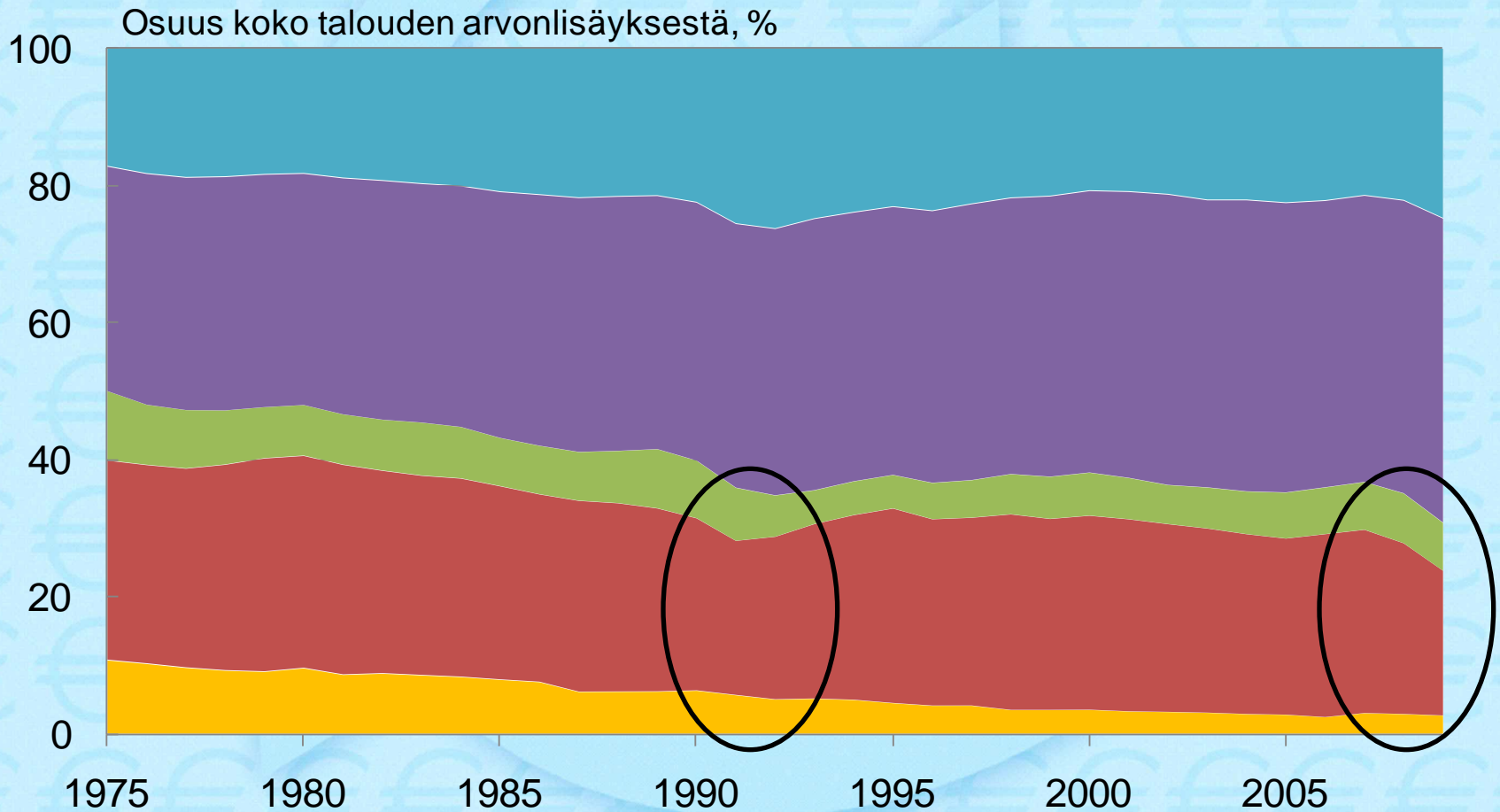
24870

Haasteita kasvunäkymille

- ◆ ***Ikääntyminen***
- ◆ ***Nousevien talouksien kasvu kiristää kilpailua ja siirtää kysynnän painopistettä yhä kauemmas Suomesta***
- ***Talouden toimintaympäristön muutokseen kyettävä sopeutumaan kaikilla tasoilla***

Teollinen tuotanto uhkaa valua maasta

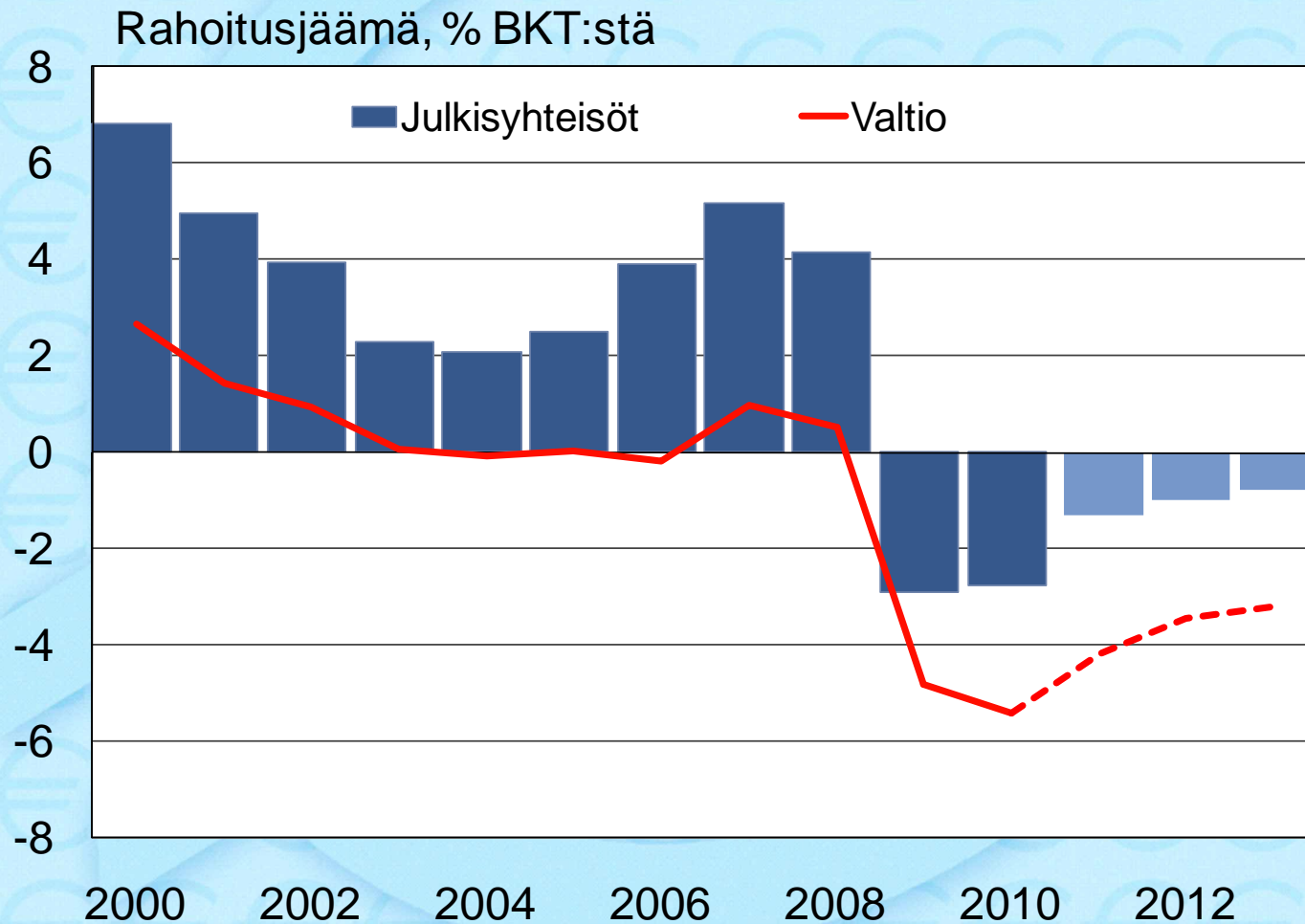
■ Alkutuotanto ■ Teollisuus ■ Rakentaminen ■ Markkinapalvelut ■ Muut palvelut

Lähde: Tilastokeskus

24877

Finanssikriisin pitkä jälki ja ikääntyminen => Julkisen talouden kestävyys turvaamisella kiire

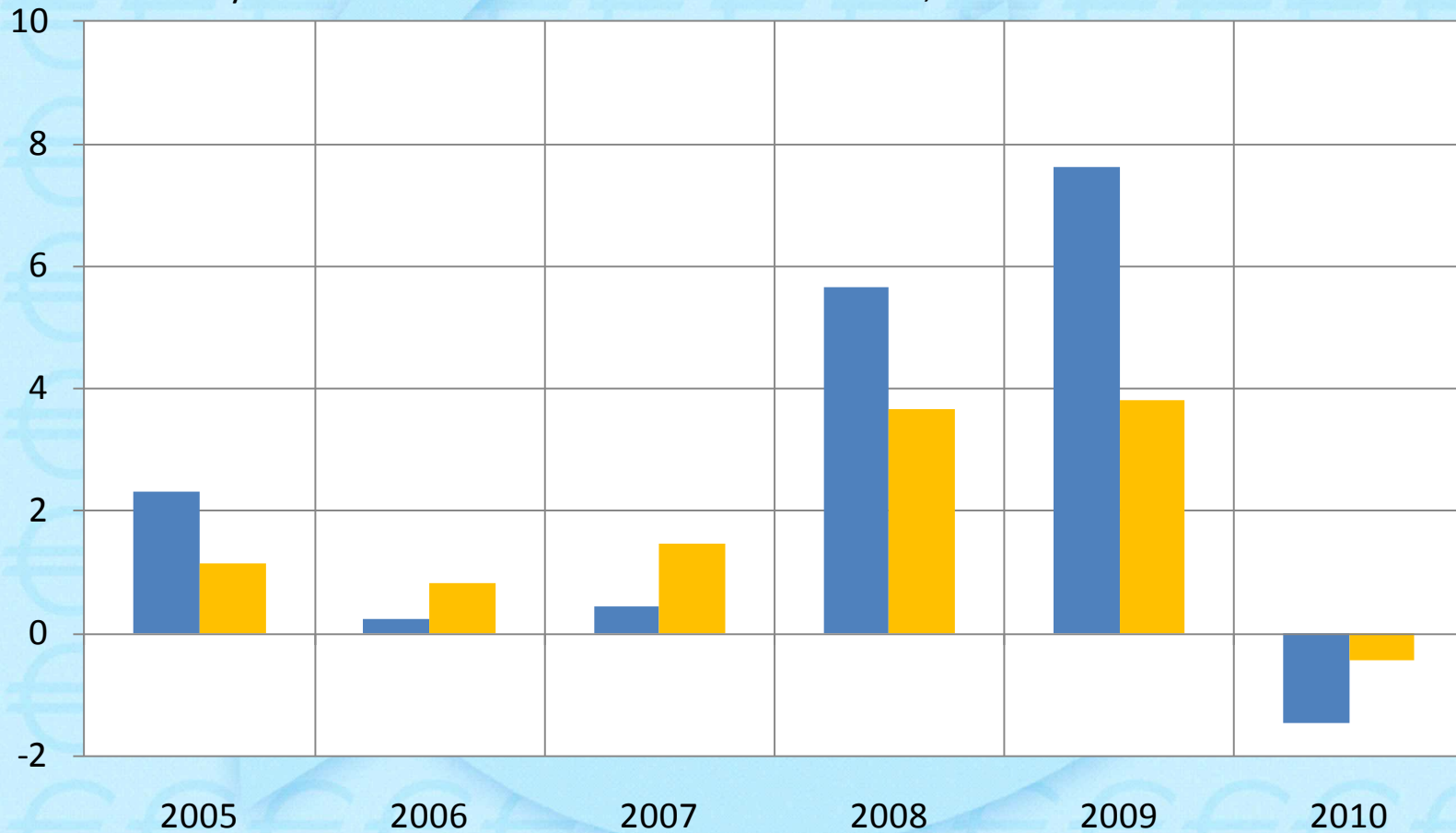
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

24451

Kustannuskilpailukyky heikkeni ennen kriisiä

■ Suomi ■ Euroalue

Yksikkötyökustannusten muutos edellisestä vuodesta, %

Lähteet: EKP ja Tilastokeskus.

Palkanmuodostuksessa muutospaineita

- ◆ ***Suomi tarvitsee sellaisen sopimisen mallin, jolla on kykyä sopeutua tilanteen tarpeisiin***
- ***Makrotason koordinaatiota tarvitaan***
 - Ankkuri tai kehys eri alojen ratkaisuille
 - Voidaan muodostaa vaihtoehtoisilla tavoilla
- **Yritys- ja työpaikkatason sopimisella tärkeä rooli**
 - Täällä tehdään päätökset henkilöstöstä, ja täällä on oleellinen alaa koskeva tieto
 - Paikallisen sopimisen järjestelmissä kehittämistä

Kiitos